

Návrh Zastupitelstva hlavního města Prahy

ZÁKON

ze dne

**kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění
pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 303/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 147/1996 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 49/1997 Sb., zákona č. 61/1997 Sb., zákona č. 79/1997 Sb., zákona č. 217/1997 Sb., zákona č. 280/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 83/1998 Sb., zákona č. 157/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 358/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 123/2000 Sb., zákona č. 124/2000 Sb., zákona č. 149/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 247/2000 Sb., zákona č. 249/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 309/2000 Sb., zákona č. 362/2000 Sb., zákona č. 409/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 61/2001 Sb., zákona č. 100/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 164/2001 Sb., zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 478/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 119/2002 Sb., zákona č. 174/2002 Sb., zákona č. 281/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 130/2003 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 224/2003 Sb., zákona č. 228/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 38/2004 Sb., zákona č. 119/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 695/2004 Sb., zákona č. 58/2005 Sb., zákona č. 95/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 358/2005 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 76/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 131/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 191/2006 Sb., zákona č. 212/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 225/2006 Sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 160/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 145/2010 Sb., zákona č. 155/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 152/2011 Sb., zákona č. 350/2011 Sb., zákona č. 351/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 53/2012 Sb., zákona č. 119/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 169/2012 Sb., zákona č. 199/2012 Sb., zákona č. 201/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 234/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 279/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 308/2013 Sb., zákona č. 309/2013 Sb., zákona č. 127/2014 Sb., zákona č. 140/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 206/2015 Sb., zákona č. 267/2015 Sb.,

zákona č. 88/2016 Sb., zákona č. 91/2016 Sb., zákona č. 126/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 229/2016 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 304/2016 Sb., zákona č. 64/2017 Sb., zákona č. 65/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 193/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 261/2017 Sb. a zákona č. 289/2017 Sb., se mění takto:

1. V příloze č. 2 ŽIVNOSTI VÁZANÉ se za předmět podnikání „Průvodcovská činnost horská“ vkládá nový předmět podnikání „Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“.

2. V příloze č. 2 ŽIVNOSTI VÁZANÉ druhém sloupci se u předmětu podnikání „Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“ vkládá nová požadovaná odborná způsobilost, která zní:

„a) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na historii nebo cestovní ruch, nebo

b) vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na cestovní ruch, nebo

c) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na cestovní ruch, nebo

d) střední vzdělání s maturitní zkouškou a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle jiných právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo

e) profesní kvalifikace pro průvodce cestovního ruchu nebo průvodce Prahou*)“.

3. V příloze č. 2 ŽIVNOSTI VÁZANÉ třetím sloupci se u předmětu podnikání „Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“ vkládá nová poznámka, která zní:

„*) zákon č. 179/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů“.

4. V příloze č. 4 ŽIVNOST VOLNÁ obor činnosti č. 71. Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu se slova „a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“ zrušují.

5. V příloze č. 5 Seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost, a odborné způsobilosti pro výkon těchto činností, prvním sloupci se za živnost „Průvodcovská činnost horská“ vkládá nová živnost „Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“.

6. V příloze č. 5 Seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost, a odborné způsobilosti pro výkon těchto činností, druhém sloupci se u předmětu podnikání „Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“ vkládá nová požadovaná odborná způsobilost, která zní:

„a) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na historii nebo cestovní ruch, nebo

b) vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na cestovní ruch, nebo

c) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na cestovní ruch, nebo

d) střední vzdělání s maturitní zkouškou a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle jiných právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo

e) profesní kvalifikace pro průvodce cestovního ruchu nebo průvodce Prahou*)“.

7. V příloze č. 5 Seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost, a odborné způsobilosti pro výkon těchto činností, třetím sloupci se u předmětu podnikání „Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“ vkládá nová poznámka, která zní:

„*) zákon č. 179/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

Podnikatel, který ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona vykonával průvodcovskou činnost v oblasti cestovního ruchu v rámci živnosti ohlašovací volné „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, může v této činnosti pokračovat po dobu 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Pokud před uplynutím této doby podnikatel oznámí, že hodlá v provozování této činnosti pokračovat, a doloží živnostenskému úřadu doklady prokazující splnění odborné způsobilosti pro živnost vázanou „Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“, živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis; tento úkon nepodléhá správnímu poplatku. Marným uplynutím této doby oprávnění k průvodcovské činnosti v oblasti cestovního ruchu zaniká.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu je v současné době zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zařazena jako součást živnosti volné ohlašovací s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ - obor č. 71. „Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“.

Vznik živnostenského oprávnění pro průvodcovskou činnost není vázán na doložení odborné způsobilosti či praxe, tato činnost také není v příloze č. 5 živnostenského zákona jmenována mezi živnostmi, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími zde zvlášť stanovenou odbornou způsobilost.

Podle dřívější právní úpravy, v posledním znění živnostenského zákona před 1.7.2008, byla průvodcovská činnost, v dělení na: a) horskou, b) tělovýchovnou a sportovní a c) v oblasti cestovního ruchu, zařazena jako živnost vázaná, pro niž byla stanovena odborná způsobilost odlišně podle typů průvodcovské činnosti. Pro průvodcovskou činnost v oblasti cestovního ruchu odborná způsobilost spočívala v dosažení vzdělání v cestovním ruchu, případně všeobecného vzdělání s praxí v průvodcovské činnosti, splnění podmínky vzdělání bylo možno prokázat rovněž dokladem o rekvalifikaci nebo dokladem o vykonání zkoušky podle v té době platné vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 295/2001 Sb., o provádění a obsahové náplni zkoušky odborné způsobilosti pro výkon průvodcovské činnosti v oblasti cestovního ruchu.

K přeřazení průvodcovské činnosti z vázaných živností do volné živnosti došlo s účinností od 1.7.2008 zákonem č. 130/2008 Sb., kterým byla provedena poměrně výrazná změna živnostenského zákona, m.j. došlo k množství přesunů v zařazení řady živností. Dle informací Ministerstva průmyslu a obchodu, do jehož působnosti živnostenské podnikání spadá, byla touto změnou sledována snaha regulovat jen činnosti, jejichž neodborný výkon by mohl závažným způsobem ohrožovat důležitý zájem, tj. např. ty, při jejichž výkonu může dojít k újmě na lidském zdraví či může být způsobena závažná škoda.

2. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění jejích hlavních principů

V průběhu uplynulých let byly vůči hl. m. Praze opakovaně některými subjekty působícími v oblasti cestovního ruchu a průvodcovské činnosti (Sdružení průvodců ČR, Asociace průvodců ČR, Pražská informační služba, resp. Prague Czech Tourism a jiné) doporučováno, aby byla průvodcovská činnost zařazena do reglementovaných živností, pro něž by bylo nezbytné prokázání příslušného vzdělání a praxe v oboru, případně, aby město problematiku průvodců působících na území hl. m. Prahy řešilo vydáním obecně závazného právního předpisu, k takovému postupu však hl. m. Praha nedisponuje příslušným zmocněním. Zájmem průvodců, jejich sdružení a logicky i dotčených orgánů nejen hlavního města Prahy je, aby kvalitní činností odborně zdatných průvodců byly poskytovány takové služby, které by odpovídaly významu kulturního dědictví České republiky. Česká republika se řadí svým kulturním, ale i přírodním bohatstvím, historií mezi světové kulturní velmoci a tomuto postavení by měla odpovídat i úroveň informací, které jsou o ní, jejich památkách, tradicích, ale i současnosti poskytovány.

Nejde tedy pouze o zájem na ochraně lidského zdraví, jak zaznívá v posledním odstavci 1. bodu, ale zájem na tom, aby byl chráněn i takový důležitý zájem jako je ochrana hodnot zmíněných v předchozím odstavci. O zájmu zákonodárce alespoň v některých oborech chránit kulturní hodnoty svědčí jiné vázané živnosti, ať již jde o nákup a prodej kulturních památek nebo předmětů kulturní

hodnoty či v oblasti restaurování, na průvodcovskou činnost však v současnosti z hlediska požadavků na vzdělání průvodců stávající úprava nedopadá.

Vzhledem k tomu, že se požadavky shora jmenovaných subjektů působících v oblasti cestovního ruchu na zpřísnění podmínek pro možnost provozování průvodcovské činnosti opakují s tím, že v praxi jsou zaznamenávány případy nekvalifikovaného výkonu těchto služeb a poskytování nesprávných, nepravdivých či zavádějících informací některými subjekty provozujícími průvodcovskou činnost bez příslušného vzdělání v tomto oboru na základě živnostenského oprávnění pro živnost volnou, je navrhováno opětovné zařazení průvodcovské činnosti mezi vázané živnosti. Navrhuje se, aby vznik živnostenského oprávnění pro tuto živnost byl vázán na vysokoškolské, vyšší odborné nebo střední vzdělání v oboru historie nebo cestovního ruchu, případně absolvování příslušné rekvalifikace nebo odborné kvalifikaci pro uvedenou pracovní činnost nebo profesní kvalifikace podle zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k tomu, že živnostenský zákon stanoví pouze podmínky pro vstup do podnikání – vznik živnostenského oprávnění pro podnikatele, nikoli podmínky pro vlastní výkon podnikatelské činnosti, které by musely být stanoveny zvláštním právním předpisem, je současně navrhováno, aby nová vázaná živnost Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu byla zařazena i do přílohy 5 k živnostenskému zákonu, v níž jsou uvedeny živnosti, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost v této příloze stanovenou. Pro výkon živnosti Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu fyzickými osobami je navrhována shodná odborná způsobilost jako pro vznik živnostenského oprávnění – tzn. příslušné vzdělání v oboru historie nebo cestovního ruchu tak, aby nadále byl umožněn vlastní výkon této činnosti vůči zákazníkům, turistům, spotřebitelům apod. pouze osobám s prokázaným vzděláním v oboru.

Ve vztahu k subjektům z jiných států EU vykonávajícím průvodcovskou činnost na území ČR je nutno poukázat na skutečnost, že s účinností ode dne 28.12.2009 byla zákonem č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, do právního řádu ČR transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu EU. Důvodem pro přijetí tohoto zákona bylo zabezpečení výkonu svobody volného pohybu služeb, zakotvené již zakládajícími smlouvami ES a v průběhu následujících let konkretizované judikaturou Soudního dvora Evropských společenství, který opakovaně shledal, že členské státy v praxi výkon této svobody znesnadňovaly ukládáním legislativních, případně administrativních požadavků diskriminačního charakteru vůči poskytovatelům služeb.

Na základě § 69a živnostenského zákona občan členského státu EU nebo právnická osoba, jejíž vnitřní poměry se řídí právem členského státu EU a která má sídlo, ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti v některém z členských států EU, pokud jsou oprávněni provozovat podnikatelskou činnost na území členského státu EU, mohou na území České republiky dočasně poskytovat služby v rozsahu svého podnikatelské oprávnění v souladu s čl. 56 a násl. Smlouvy o fungování Evropské unie. Tzn., že za splnění výše zmiňovaných podmínek mohou jmenované osoby na území ČR dočasně a jako neusazený subjekt poskytovat průvodcovské služby, a to nejen např. účastníkům zájezdu ze zahraničí, s nímž do ČR přicestovali, ale i dalším zájemcům. Pokud by průvodcovská činnost byla zařazena mezi reglementované činnosti, tzn., že by bylo pro její provozování na území ČR vyžadováno splnění zvláštní podmínky odborné způsobilosti, měl by zahraniční subjekt (průvodce) podle § 69a odst. 5 živnostenského zákona povinnost písemně oznámit poskytování služeb uznávacímu orgánu (jímž je v daném případě Ministerstvo průmyslu a obchodu) a doložit mu příslušné doklady podle zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace.

Na základě materiálu zpracovaného Parlamentním institutem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v r. 2017 ohledně legislativní úpravy výkonu činnosti průvodce v cestovním ruchu ve státech EU lze konstatovat, že každý z evropských zemí přistupuje k regulaci činnosti průvodců v cestovním ruchu rozdílně. V některých z nich je průvodcovská činnost ponechána volně bez specifických požadavků, v jiných státech je naopak průvodcovství pojímáno jako otázka veřejného zájmu a významu, zejména v souvislosti s ochranou kulturního a historického bohatství, a proto jsou pro výkon této činnosti stanoveny speciální, především kvalifikační požadavky převážně v rámci právních předpisů zaměřených na oblast cestovního ruchu.

Z 28 členských států je činnost průvodce cestovního ruchu tímto způsobem regulována ve 13 zemích: Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Litva, Maďarsko, Malta, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

Mezi státy, které činnost průvodců v cestovním ruchu neupravují, resp. nestanoví povinné zákonné předpoklady pro výkon této činnosti, případně požadavky na splnění určitých kvalifikačních podmínek ponechávají na úrovni profesních sdružení či asociací, patří např. Německo, Dánsko, Estonsko, Velká Británie, Polsko, Portugalsko.

Podrobnější popis regulací průvodcovské činnosti v některých státech:

Francie – činnost turistických průvodců je regulována zákonem o cestovním ruchu, prohlídky muzeí a historických památek jsou oprávněni poskytovat pouze licencovaní průvodci s profesním průkazem. Pravidla pro získání licence stanoví zákon o cestovním ruchu, licence vydávají prefektury departmantu, podmínkou pro udělení licence je získání diplomu národního průvodce u akreditované vzdělávací instituce, licenci lze získat také jinými způsoby, např. uznáním magisterského titulu.

Chorvatsko – činnost průvodců je regulována zákonem o poskytování služeb v cestovním ruchu, průvodcem může být jen občan Chorvatska, členského státu EU nebo Evropského hospodářského prostoru na základě odborné zkoušky; pro průvodce v turistických lokalitách je třeba absolvovat obecnou i zvláštní část této zkoušky, v ostatních oblastech postačuje obecná část zkoušky (turistické lokality jsou vymezeny vyhláškou Ministerstva cestovního ruchu). Pro poskytování průvodcovských služeb musí průvodce obdržet rozhodnutí o schválení vydané příslušným úřadem pro danou lokalitu, pro kterou jsou skládány odborné zkoušky, po vydání povolení je průvodce zapsán do registru turistických průvodců. Osnovu a způsob odborné zkoušky, složení komise, stanoví vyhláška jmenovaného ministerstva, zkouška se skládá z ústní, písemné a praktické části. Dozor vykonává Ministerstvo cestovního ruchu.

Itálie – činnost průvodců je upravena zákonem, podrobnosti pro jednotlivé regiony stanoví regionální předpisy, každý z italských regionů přijímá vlastní pravidla. Např. Toskánsko má zákon o regionálním systému cestovního ruchu, který m.j. pro profesi turistického průvodce stanoví podmínky pro výkon činnosti průvodce: vzdělání (středoškolské nebo univerzitní v určených oborech) a autorizaci (absolvování kurzu a složení zkoušky u akreditovaných vzdělávacích institucí). Povolení k výkonu činnosti turistického průvodce je platné na celém území Itálie, nezávisle na regionu, ve kterém jej průvodce získal, s výjimkou zvláštních historických, kulturních a archeologických míst, kde může provádět pouze speciálně licencovaný průvodce.

Rakousko - právní úprava poskytování služeb průvodců v cestovním ruchu je podřízena režimu zákona o živnostenském podnikání. Průvodcovská činnost je vázaná živností, nutno absolvovat kurz v zákonem uznaných školících institucích a složení zkoušky způsobilosti u hospodářské komory; požadavky kurzu upravuje předpis Federálního ministerstva pro vědu, výzkum a ekonomiku. Zkouška se skládá ze tří částí: profesně technická (historie, dějiny umění, teorie cestovního ruchu), praktická (testovací prohlídka, cizí jazyky), obchodní (právo, obchod, rétorika a komunikace). Po absolvování zkoušky a získání živnostenského oprávnění se průvodci ex lege stávají členy rakouské Hospodářské komory.

Slovensko – postavení průvodců je upraveno v živnostenském zákoně (obecné podmínky výkonu živnostenského podnikání) a specializovaném zákoně o zájezdech a podmínkách podnikání cestovních kanceláří a cestovních agentur. Živnostenský zákon řadí průvodce mezi vázané živnosti, požadováno je osvědčení o absolvování akreditovaného vzdělávacího programu, závěrečnou zkoušku vymezuje zákon o celoživotním vzdělávání.

Španělsko – podmínky výkonu profese průvodce stanoví každý z regionů vlastním způsobem. Např. Andalusie upravuje výkon činnosti turistického průvodce zákonem, podle kterého poskytovat služby na místech zařazených v Obecném katalogu andaluského historického dědictví lze na základě povolení Správy cestovního ruchu. Po udělení oprávnění je průvodce zapsán do Registru cestovního ruchu Andalusie. Podmínky získání oprávnění jsou upraveny prováděcím předpisem – občanství členského státu EU, kvalifikace průvodce turistů podle Národního katalogu odborných kvalifikací a jazykové kompetence pro španělštinu a dva cizí jazyky. Oprávnění lze také získat uznáním profesní kvalifikace získané v jiném členském státě EU nebo složením zkoušky, jejíž obsah stanoví Ministerstvo cestovního ruchu Andalusie. V některých autonomních oblastech Španělska nejsou pro profesi průvodce stanoveny zvláštní požadavky – např. autonomní oblast Madrid deregulovala profesi

průvodce v cestovním ruchu v r. 2009, složením dobrovolné zkoušky lze získat titul „oficiální průvodce v cestovním ruchu Madridského společenství“, obsah zkoušky stanoví Madridské společenství ve spolupráci s profesními asociacemi.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s úpravou živností v živnostenském zákoně. Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii, Smlouvou o přistoupení České republiky k Evropské unii ani s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie (např. zásadou právní jistoty, proporcionality a zákazu diskriminace).

K návrhu zákona se v obecných souvislostech vztahují čl. 49 a 56 Smlouvy o fungování Evropské unie, týkající se výkonu volného poskytování služeb a také směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu. Judikatura soudních orgánů Evropské unie se na upravovanou oblast nevztahuje, návrhem zákona není do právního řádu České republiky implementováno právo Evropské unie.

5. Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná úprava se nedotýká mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva.

6. Zhodnocení dopadů ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh nebude mít žádné negativní dopady na oblast ochrany soukromí a osobních údajů.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh zákona nemá dopady na státní rozpočet. Na rozpočty územních samosprávných celků může mít dílčí dopady zavedení nové vázané živnosti, resp. změny stávajícího oboru živnosti volné na vázanou živnost, v rámci příslušného správního procesu se budou živnostenské úřady zabývat posuzováním předložených dokladů o odborné způsobilosti a budou provádět řízení ve věci změn a zápisů do živnostenského rejstříku. Tyto náklady jsou však pokryty příspěvkem na výkon státní správy pro činnost obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Zvýšení těchto nákladů se v obecné rovině nepředpokládá.

Určitý dopad na podnikatelské prostředí lze očekávat pouze v tom, že na základě nové právní úpravy budou stávající podnikatelé dosud provozující průvodcovskou činnost v oblasti cestovního ruchu v rámci živnosti volné povinni předložit živnostenskému úřadu doklad o odborné způsobilosti, případně pro další výkon činnosti absolvovat požadované vzdělání. S ohledem na omezenou skupinu subjektů, které se navrhovaná změna bude týkat, přínos, který pro zkvalitnění služby do budoucna přinese a skutečnost, že po uvedené změně volají sami tito podnikatelé, jejich profesní sdružení či asociace, nelze považovat uvedený dopad za podstatný.

Návrh nemá sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, ani dopady na životní prostředí.

8. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zákon nemá dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Se zákonem nejsou spojena korupční rizika.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Zákon nemá dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

II. Zvláštní část

K článku I. návrhu

K bodu 1

Mezi vázané živnosti se nově zařazuje živnost „Průvodcovská činnost v cestovním ruchu“.

K bodu 2

Pro nově zařazovanou vázanou živnost se v souladu s § 24 odst. 1 živnostenského zákona stanovuje odborná způsobilost, spočívající v doložení dokladu o dosaženém vysokoškolském vzdělání, zaměřeném na oblast historie nebo cestovního ruchu, dokladu o dosaženém vyšším odborném nebo středoškolském vzdělání, zaměřeném na oblast cestovního ruchu, dále v doložení dokladu o středním vzdělání s maturitní zkouškou a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiného dokladu o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaného zařízením akreditovaným podle jiných právních předpisů, nebo v doložení profesní kvalifikace pro průvodce cestovního ruchu nebo průvodce Prahou podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání).

Vymezení odborné způsobilosti vychází z požadavků na odbornou způsobilost, která byla u této živnosti stanovena před novelou živnostenského zákona provedenou zákonem č. 130/2008 Sb., již došlo k přesunu původní vázané živnosti do živnosti volné, a která spočívala v dosažení vzdělání v cestovním ruchu, případně všeobecného vzdělání s praxí v průvodcovské činnosti; splnění podmínky vzdělání bylo možno prokázat rovněž dokladem o rekvalifikaci. Požadovanou odbornou způsobilost bylo možno v době od 1.10.2001 do 30. 6.2008 doložit též dokladem o vykonání zkoušky podle vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 295/2001 Sb., o provádění a obsahové náplni zkoušky odborné způsobilosti pro výkon průvodcovské činnosti v oblasti cestovního ruchu, tato vyhláška byla výše uvedeným zákonem č. 130/2008 Sb. zrušena.

Dále bylo respektováno vymezení průvodcovské činnosti v oblasti cestovního ruchu, které pro účely živnostenského podnikání je v nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů, specifikováno takto:

„Doprovázení skupiny osob nebo jednotlivců, při němž je v jazyku podle jejich výběru poskytován výklad o kulturním a přírodním dědictví země. Výklad obsahuje zejména informace o kultuře (historické, umělecké, archeologické, folkloristické, etnologické, gastronomické a podobně), životním prostředí (geologické, přírodní, klimatické a podobně), jednotlivých lokalitách (historických, průmyslových, městských centrech a podobně), místech (muzea, kostely a podobně) a oblastech (turistických regionech, krajích a podobně). Zajištění dalších nezbytných činností spojených s doprovodem skupiny osob nebo jednotlivců, vedením a kontrolou itineráře, zajištěním programu, obstaráním základních informací během cesty, včetně praktických informací vztahujících se k místu pobytu, a poskytováním základní pomoci doprovázeným osobám.“

Odborná způsobilost u nově navrhované živnosti je vymezena způsobem a určena srovnatelnými požadavky, jaké platí pro jiné vázané živnosti – základním předpokladem je vzdělání v oboru vztahujícímu se nejbližší k obsahové náplni průvodcovské činnosti v cestovním ruchu, tzn. vzdělání v oblasti cestovního ruchu, případně u vysokoškolského vzdělání také v oblasti historie.

Podle nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělání ve vysokém školství, budou u vysokoškolského vzdělání uvedené požadavky splňovat především oblasti vzdělávání: Historické vědy, Architektura a urbanismus (tematické okruhy Teorie a dějiny architektury a umění), Ekonomické obory (obor Cestovní ruch a turismus), Učitelství (absolvování akreditovaného studijního programu zaměřeného na výuku historie), Vědy o umění a kultuře (tematické okruhy Dějiny umění).

Dle nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělání, bude odbornou způsobilost splňovat obor vzdělání č. 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus, a to u středního vzdělání s maturitní zkouškou - především obor 65-42-M/02 Cestovní ruch, u vyššího odborného vzdělání obory 65-42-N/001, 65-42-N/005 Cestovní ruch.

Odborná způsobilost může být splněna také doložením dokladu o středním vzděláním s maturitní zkouškou (i mimo výše uváděný obor) a dokladem o rekvalifikaci.

Další možností je splnění podmínek profesní kvalifikace v oboru cestovního ruchu (podle Národní soustavy kvalifikací se jedná o profesní kvalifikace Průvodce cestovního ruchu – kód 65-021-N a Průvodce Prahou – kód 65-028-N).

K bodu 3

Do přílohy č. 2 k živnostenskému zákonu u nově zařazovaného předmětu podnikání „Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“ se zařazuje ve třetím sloupci Poznámka odkaz na zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), a to ve vztahu k možnému způsobu prokázání odborné způsobilosti spočívající v doložení profesní kvalifikace pro průvodce cestovního ruchu nebo průvodce Prahou.

K bodu 4

V důsledku nově zařazované vázané živnosti Průvodcovská činnost v cestovním ruchu je nezbytné tuto činnost, která byla dosud součástí živnosti volné Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, z této volné živnosti vypustit. Proto se v příloze č. 4 k tomuto zákonu u stávajícího oboru živnosti ohlašovací volné 71. Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu zrušují slova „a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“.

K bodu 5, 6 a 7

S ohledem na navrhované zařazení průvodcovské činnosti v oblasti cestovního ruchu mezi vázané živnosti, kdy základním důvodem pro přesun uvedené činnosti z živnosti volné do vázané, je zabezpečit poskytování uvedených služeb pouze kvalifikovanými osobami, je pro zachování tohoto cíle nezbytné zařadit tuto činnost také mezi živnosti, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost a zařadit novou vázanou živnost do přílohy č. 5 k živnostenskému zákonu. Současně se navrhuje, aby i tyto osoby, které budou fakticky vykonávat předmětnou činnost, splňovaly shodnou odbornou způsobilost, jaká je stanovena pro vznik živnostenského oprávnění.

K článku II návrhu - Přejícná ustanovení

Zákon záměrně stanoví dostatečnou (roční) lhůtu, v jejímž průběhu budou mít dotčené osoby možnost se s novou právní úpravou seznámit a přizpůsobit se novým požadavkům, doložit požadovanou odbornou způsobilost, případně absolvovat příslušné vzdělání pro splnění nových podmínek vázané živnosti.

Je navrhováno, aby stávající živnostenská oprávnění pro výkon činnosti průvodce v cestovním ruchu v rámci živnosti volné, po uplynutí stanovené lhůty zanikla ze zákona. O zániku (zrušení) živnostenského oprávnění pro průvodcovskou činnost v cestovním ruchu v rozsahu oboru činnosti 71. živnosti volné živnostenské úřady nebudou rozhodovat, zánik nastane ex lege.

K článku III - Účinnost

S ohledem na charakter navrhované změny a dlouhou legisvakantní lhůtu se navrhuje, aby zákon nabyl účinnosti patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení.

V Praze dne 16. 7. 2018

Adriana Krnáčová, v.r.
primátorka hlavního města Prahy